

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

ННІ Енергетики, автоматики і
енергозбереження
“06” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ФІЛОСОФІЯ»

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність G3 «Електрична інженерія»

Освітня програма «Електроенергетика, електротехніка, електромеханіка»

Освітня програма «Інжиніринг електроенергетичних систем з відновлюваними джерелами»

ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації
канд. філос. наук, доцент Аліна СУПРУН

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Філософія з основами логіки»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	G3 «Електрична інженерія» G3 «Електрична інженерія»	
Освітня програма	«Електроенергетика, електротехніка, електромеханіка» «Інжиніринг електроенергетичних систем з відновлюваними джерелами»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна (повний термін навчання)	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	I	1
Семестр	1	1-2
Лекційні заняття	15 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	15год.	4 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	2 год.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни:

надання знань з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, які впливають на вміння формувати критичну думку та розвивати критичне мислення у студентів, що віддзеркалюють сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії; формування світоглядно-методологічної позиції студентів, їх філософської культури як теоретичного підґрунтя загального університетського рівня підготовки спеціалістів високої якості та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної української еліти. Метою вивчення дисципліни "Філософія" є також формування у майбутнього фахівця здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення завдань та проблемних питань у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

Завдання вивчення дисципліни:

навчальна дисципліна «Філософія» передбачає засвоєння основних тенденцій

розвитку гуманітарного дискурсу у різних цивілізаційних вимірах та засадних для певного історичного періоду філософських проблем. Їх знання та розуміння формує вміння пояснювати особливості сучасного світогляду, аналізувати основні тенденції розвитку соціуму, вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкуватися в конфліктній ситуації, вміння слухати і вести бесіду, публічно відстоювати позицію, сформовану на основі якісного опрацювання фактичного матеріалу, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, актуальні на сучасному рівні соціокультурного буття. Дисципліна формує здатність діяти соціально відповідально та свідомо у будь-якій конкретній ситуації.

Набуття компетентностей:

Відповідно до освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю № 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» навчальна дисципліна забезпечує формування ряду **компетентностей та програмних результатів**.

Інтегральна компетенція:

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів електротехніки й електромеханіки і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПРН14. Розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень.

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні. Допомогає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття та сприяє пошукові свого призначення у світі, розширює світоглядні межі майбутнього фахівця, вчить динамічно поєднувати знання, вміння, комунікативні навички під час вирішення проблемних питань у різних сферах діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія»:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма навчання								заочна форма навчання					
	тижні	усього	у тому числі					т	у	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8							
Змістовний модуль 1. Історичні типи філософування														
Тема1 Філософія, її походження, проблематика та функції	1	7	1	1			5			1	1			

[illegible]

Тема 10 Історія української філософської думки	9	7	1	1			5			1	1			
Тема 11 Онтологія-вчення про буття	10	7	1	1			5							
Тема 12 Проблема пізнання у філософії	11	7	1	1			5							
Тема 13 Соціальна філософія та філософія історії	12	7	1	1			5							
Тема 14 Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи	13	7	1	1			5							
Тема 15 Філософія енергозбереження та енергоефективності	14	7	1	1			5			1	1			
Разом за змістовим модулем 2		45	6	6			30	4		2	2			
1. Усього годин		90	15	15			60	8		4	4			

3.Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія, її походження, проблематика та функції.	1
2	Філософія Стародавнього Сходу	1
3	Антична філософія: етапи розвитку та проблематика	1

4	Головні ідеї філософії Середньовіччя	1
5	Філософія Відродження.	1
6	Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва	1
7	Німецька класична філософія	1
8	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	1
9	Зарубіжна філософія XX-XXI століття	1
10	Українська філософська думка	1
11	Онтологія, філософія буття.	1
12	Проблема пізнання	1
13	Суспільство та культура як предмет філософського осмислення	1
14	Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи	1
15	Енергоефективність та енергозбереження. Нова філософія користування енергоресурсами	1
Всього		15

4.Теми практичних, (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія, її походження, проблематика та функції.	1
2	Філософія Стародавнього Сходу	1
3	Антична філософія: етапи розвитку та проблематика	1
4	Головні ідеї філософії Середньовіччя	1
5	Філософія Відродження.	1
6	Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва	1
7	Німецька класична філософія	1
8	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	1
9	Зарубіжна філософія XX-XXI століття	1
10	Українська філософська думка	1
11	Онтологія, філософія буття.	1
12	Проблема пізнання	1
13	Суспільство та культура як предмет філософського осмислення	1
14	Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи	1
15	Енергоефективність та енергозбереження. Нова філософія користування енергоресурсами	1
Всього		15

5.Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Основні джерела та передумови виникнення філософії.	6
2.	Історичні типи світогляду	6
3.	Історичні етапи розвитку філософії	6
4.	Філософія та інженерія.	6

5.	Закони філософії та науки логіки. Критичне мислення	6
6.	Українська філософія в іменах: історія і сучасність	6
7.	Проблеми свідомості. Форми мислення та його різновиди	6
8.	Гносеологія та онтологія	6
9.	Глобалізація як новий світогляд	6
10.	Цивілізаційні зміни і III та новий спосіб мислення	6
Всього		60

6. Засоби діагностики результатів навчання екзамен;

- наукові роботи;
- модульні тести;
- реферативні дослідження;
- доповіді;
- презентації;
- презентації та виступи на наукових заходах

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відео метод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАННЯ. ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ЛОГІКИ		
Лекція 1. Філософія, її походження, проблематика та функції	В результаті вивчення та засвоєння матеріалу першого модуля формуються такі загальні компетенції як: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1), А також студенти вчать визначати сутнісні основи взаємозв'язку філософії та інженерії ; формувати логічне мислення на основі критичного аналізу викладеного лекційного матеріалу шляхом засвоєння основних знань в галузі філософії, в тому числі і самостійно;	-
Практична 1. Філософія, її походження, проблематика та функції		10
Лекція 2. Філософія стародавнього Сходу		-
Практична 2. Філософія стародавнього Сходу		10

	навчитися логічно мислити задля ефективного розв'язання проблем власного особистісного розвитку у практичній площині.	
Лекція 3. Антична філософія: етапи розвитку та проблематика		-
Практична 3. Антична філософія: етапи розвитку та проблематика		10
Лекція 4. Головні ідеї філософії Середньовіччя.		-
Практична 4. Головні ідеї філософії Середньовіччя.		10
Лекція 5. Філософія Відродження		-
Практична 5. Філософія Відродження		10
Лекція 6. Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва		-
Практична 6. Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва		5
Лекція 7. Німецька класична філософія		-
Практична 7. Німецька класична філософія		5
Лекція 8. Історико-філософський процес у Європі XIX ст.		-
Практична 8. Історико-філософський процес у Європі XIX ст.		5
Лекція 9. Зарубіжна філософія XX-XXI століття		-
Практична 9. Зарубіжна філософія XX-XXI століття		5
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. онтологія.гносеологія.філософські проблеми медицини		
Лекція 10. Українська філософська думка	другий модуль спрямований на вивчення та вміння зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК10), а також розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень на основі лекційного матеріалу та обговорень під час філософських	-
Практична 10. Українська філософська думка		10
Лекція 11. Онтологія. Філософія буття.		-
Практична 11. Онтологія. Філософія буття.		10
Лекція 12. Проблема пізнання.		-
Практична 12. Проблема пізнання.		10
Лекція 13. Суспільство та культура як предмет філософського осмислення.		-
Практична 13. Суспільство та культура як предмет філософського		10

осмислення.	дискурсів (ПРН14)	
Лекція 14. Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи		-
Практична 14. Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи		10
Лекція 15. Енергоефективність та енергозбереження. Нова філософія користування енергоресурсами		-
Практична 15. Енергоефективність та енергозбереження. Нова філософія користування енергоресурсами		10
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія» <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=118416>
2. Супрун А., Савицька І. (авторський колектив) «Методичні вказівки з вивчення курсу «Філософія» для студентів Навчально-наукового інституту енергетики, автоматики і енергозбереження з усіх спеціальностей ОС «Бакалавр» НУБіП України», 2024р.
3. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u368/avtomatizaciya_ta_kompyuterni-integrovani_tehnologiyi.pdf робоча програма
4. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
5. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. – К.: Генеза. 2020. -317 с.
2. Горьський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К.: Наук. думка, 2020.-285с.
3. Ігор Бичко, Віталій Табачковський, Ада Бичко, Володимир Ярошовець. Філософія. Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 648 с.
4. Кульчинський О. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен –Львів, 2017.-164с.
5. Леонід Губерський, Філософія. Видання друге. Перероблене, доповнене. – К., видавництво «Фоліо». 2020 р, -621 с.
6. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Академія, 2015.-576с.
7. Філософія. Підручник.(За ред. Заїченка Г.А.) – К.; Вища школа, 2020.-455с.
8. Філософія. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2019-456с.

9. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність. Супрун А., Савицька І., Культенко В. Київ "Міленіум", 2018, 240
10. Freedom as a factor of cultural identification/ Suprun A. Savytska I. Колективна монографія К.: Паперовий змії, 2019, 242
11. Сучасна філософія науки та освіти: проблеми гуманітарного дискурсу. Супрун А., Савицька І., Культенко В. Колективна монографія К.: Вид-во НУБіП України, 2020. С160
12. https://shron1.chtyvo.org.ua/Horlach_Mykola/Osnovy_filosofskykh_znan.pdf
13. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
14. Цифрова бібліотека НУБіП України DGlibrary [Електронний ресурс]. – URL: <http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jspui> Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України eNULESIR.
15. Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.philosophy.ua>
16. Сайт «Ізборник» – Історія України IX-XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс]. – URL: <http://litopys.org.ua>